

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

110. szám.

BRASSÓ, Csütörtök, szeptember 24-én.

I-ső évfolyam 1885.

Brassó—Hétfalu.

(?) Brassó város képviselőtestületének legutóbbi közgyűlésén újból a hétfalusi ideiglenes erdőkezelési bizottság költségei kerültek tárgyalás alá.

A képviseletnek alkalma volt újból elszörnyűködni, hogy az a peres kérdés a városnak mily óriási áldozataiba kerül. Csak 1882 óta is harmincezer forintnál többbe állanak ezen erdők. Igaz, hogy ez összeg a városnak visszafizetendő volna; de tény az, hogy a már kiadott óriási összegből eddig a város egy fillért sem látott. Most újabb kiadások merültek fel, a város fedezni kénytelen azokat, s minthogy a városi pénztár üres, hát ismét kölcsönt kell felvenni. — Meddig tart ez így, a jó isten a megmondhatója.

Brassó város tehát áldozatokat hoz egy teljesen kétes jellegű birtokért; egy oly fekvőségért, melyről ma még nem tudja, vajjon az ő tulajdona lesz-e valaha, avagy Hétfalu birtokába megy-e át. Évek óta foly e per s folyni fog még évekig.

Igy Brassó. De vajjon Hétfalura nézve hogy áll ez a dolog? ... Egy hajszálnyival sem jobban. Csak itt az a különbség, hogy míg Brassónak van még mire adósságokat csinálni, mert van fekvősége elég; míg Brassóban a 48 ezer forint évi deficit fedeztetik 24 százalékos községi pótdó által: addig Hétfalunak nincs semmije, az szegény, mint a templom egerei, s ha költekezik, az amugy is túlszegény polgárságának óriási áldozataiba kerül, a melyeket már ma is alig tud fedezni.

Hétfalu folyó, közigazgatási költségeit is csak a polgárság adójából fedezi, a mely pótdó oly magas, hogy az a szegény nép már-már roskadozik alatta. Ez a per már eddig is legalább hetvenezer forintjába áll Hétfalu községeinek. Mily boldog volna Hétfalu lakossága, ha e nagy összegnek most birtokában volna s annak kamatait élvezné! Felényi terhek nyomnák népe vállait, s mig így évről-évre hanyatlanak a községek, bizonyára emelkedni fognának akkor, ha e teher alól felszabadulnának.

Minden áron tehát oda kellene hatni, hogy ezen dolognak egyszer és mindenkorra vége vessék.

Nem akarjuk kutatni, vajjon eredetileg kinek tulajdonát képezték ezen erdőségek. Na-

gyon tüskés bokorba nyulnánk, ha azt akar-nók kutatni, vajjon Brassó városa avagy Hétfalu mellett szól-e több jogalap. Nem is foglalkozunk az ügy ezen ágával, ámbar nagyon érdekes volna e tekintetben biztosat tudni. Akkor legalább vége volna mindennek. — Legyen azonban igaza akár Brassó városának, akár a hétfalusi községeknek, az reánk nézve ma közönyös; a mi minket ma arra indít, hogy — röviden bár — a kérdéssel foglalkozunk, az azon visszás állapot, mely szerint két peres fél addig perel, míg a per tárgyát képező birtok egészen el lesz perelve.

Érdekében fekszik-e Brassónak vagy Hétfalunak e per? Bizonyára nem. Mindkettő óhajtja a békét, a végeldöntést, az egyezséget. És még sem jó létre. Ki ennek az oka? ... Mondjuk ki nyíltan: mindkettő. Brassó is, Hétfalu is. Brassó város támaszkodik jogaira s urhatnamságára, Hétfalu pedig nem akarja ezt elismerni, sőt elvitatja ezt. Brassó nem akar engedni, Hétfalu szintén. Így közeledni egymáshoz nem lehet.

A fődolog pedig a közeledés. Mindenekelőtt az szükséges, hogy a felperes és alperes megértse egymást. Ha ez megtörtént, be fogják látni, hogy mégis igaza van a közmondásnak: „többet ér egy sovány egyezés a legzsírosabb pernél.”

Néhány évvel ezelőtt az egyezésre vonatkozó intézkedések megtétettek. A két fél meghatalmazottjai gyűléseztek együtt, csak hogy akkor füstbe ment az egész. Brassó tulságosnak találta Hétfalu követeléseit, Hétfalu kevésnek Brassó engedményét. A bizottságok eredménytelenül váltak el. Hétfalu is, Brassó is nekimentek a sürgetésnek, hogy a kormány törvényhozásilag rendezze ezt az ügyet.

Csak legközelebbre várható Brassó városának egy új emlékirata, melyet küldöttségi-leg akar átnyújtani. Újból költségek. Pedig ha kiegyezhetett a város a tíz magyar falu egyik csoportjával — s miut a tapasztalat bizonyítja, ez egyezés áldásos mindkét félre nézve — nem lehetetlen a kibékülés a még hátralévő hét magyar faluval.

A helyett tehát, hogy küldöttséget meneszsenek a felek küldöttség után, hogy az egyiknek ügyvédje erőltetni igyekezzék a másiknak érveit; a helyett, hogy mintegy vakon dobna ki mindkét fél a pénzt az ablakon,

— fogjanak erélyesen és komolyan az egyezkedéshez.

Tegyenek komoly kísérletet. Brassó város tanácsa foglalkozzék alaposan az egyezkedés eszméjével. Terjeszsze az ügyet a képviselet elé, állapítsák meg azon végső határt, melynél tovább a város nem mehet.

Tegyék ugyanezt a Hétfalu egyes községei külön s együttvéve; készítsék elő a tárgyat egészen s küldjön ki mindkét fél oly tagokból álló bizottságot, a kik az ügyet szívükön hordják. Csakhogy ne legyen egyik fél sem szűkeblű; legyenek engedékenyek, a mennyire csak lehet. Csak így lehet elérni a régen óhajtott célt. — Értekezzenek e bizottságok közösen, barátságosan, lebegjen szemök előtt községek java s nem azon nemzetiségi érdek, melyből az ügy ered s mely végkifejlesztését meg-hiusítja.

Legyen Brassó városa a kezdeményező. Hivja fel a tanács Hétfalu községeit az egyezés lehetővé tételére; mi azt hisszük, hogy a hétfalusiak tárt karokkal fogadandják ezen felhívást.

A siker csak a feltételektől függ. Allapítsák meg tehát a felek ezeket, az egymás iránti méltányosság tekintetbe vételével.

A mi óhajunk a béke. Ez vezérelt ezen régi ügy újbóli felszínre hozatalára. Legyen békesség a hon polgárai között, csakis így virágozhat a község, a megye, a haza. — Ha Brassó város tanácsa követi felhívó szövegét s tapintatosság által győzelemre juttatja a békét, maradandó emléket fog magának állítani itt is, Hétfaluban is.

Tegye meg. Hétfalu bizonyára mindent meg fog tenni, a mit csak tehet.

Belföld.

A főrendiház első ülése. A főrendiház f. évi szeptember hó 26 án 12 órakor tartja meg első ülését az új ülészakban. A főrendiház elnöki irodája erről a ház tagjait a nyilvánosság útján is értesíti.

A külföldi sajtótermékekkel való házalás. A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „Több oldalról panasz emeltetett az iránt, hogy naptárak s mindenféle sajtótermékek ügynökök által házalás útján, engedély nélkül árultatnak, a nélkül, hogy ezt a hatóságok megakadályoznák s az illető jogosulatlan házalókat az elkövetett

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Az új csillagról.

»Kicsiny csillag, fényed nagy;
Ah, beh csodaszéru vagy.«

Azon ritka tünemény, midőn egy új csillag az égbolton egyszerre fellobban, történelmi emlékezet óta mindig valamely fontos esemény végbemenetelét sejtette a bámuló emberiséggel; s mig a szem sovár sejtélemmel kószált a magasban, az alatt az ész tépelődve törekedett kinyomozni: minő kosmikus esemény nyilatkozik a földnek a felcsillámló fény pontban.

A napokban ismét egy ilyen új csillag tűnt fel rögtön az Andromeda ködfoltban, mely beható megfigyelés tárgyát képezi a csillagászok részéről, sőt Gotthard Jenő, a herényi astrophysikai observatorium igazgatója már nyilatkozott is róla a »Nemzet“-ben, azt állítván, hogy »spectrauma fényes vonalaktól mentes, tehát folytonos spectrum.«

Mivel ezen kifejezés az olyan hírlapolvasók előtt, kik a szinképelemzés tanával még eddig meg nem ismerkedtek, egészen érthetetlen, ennél fogva e rendkívül érdekes új tanból a »Brassó“ t. olvasóinak annyit bemutatni, a mennyi a fenti kifejezés megértésére szükséges, helyenlevőnek találjuk, remélvén, miszerint nem riadnak vissza ezen rövid előadástól, mely száraz ugyan, de megjutalmazza a csekély türel-

met a legfontosabb felvilágosítással, melyet a Napnak és a csillagoknak physikai természetéről nyújtand.

Ha egy ablaktábla finom kerek nyílásán egy sötét szobába napsugarat bocsátunk, mely csupán a szoba levegőjén halad át, úgy a nyílással szemben alkalmazott fehér papír-ernyőn egy kerek fehér fényfoltot látunk. Egészen más jelenség áll elő az esetben, ha a fénysugarat egy szögöslopon (prizmán) bocsátjuk keresztül. Ekkor ugyanis a beeső sugár egyes irányától eltér, és a szögöslopból kilépve számos egyes sugárra oszlik, melyek szétágazva, az előbbi kerek, fehér napképecske helyett egy elnyúlt, színes fénysávot képeznek az ernyőn. A színek számtalan fokozatot tüntetnek ugyan fel, de nyelvünk mindezeknek megnevezésére igen szegény lévén, be kell érünk a színek hét fő-csoportjával, az ugynevezett spectraleszínekkel, melynek a vörös, orange, sárga, zöld, kék, indigókék és gyöngye violakék (violett).

A mondottakból kitűnik 1-ször hogy a fehér fény nem egyszerű, hanem számtalan színes sugárból összetett, melyeknek mindeike külön törekénységgel bír; 2-szor hogy a fehér fény a szögöslopon áthaladtában elemzés (vegybontás) alá esik, mi által a benne rejlő színes sugarak elkülönítettén, azon szinképet adják, mit spectrumnak neveznek.

Ha a napfény helyett a fehér Drummond-féle mézsfényt elemezik szögöslopon által, azonnal egy pom-

pás, 1 méter hosszú és 30 centim. széles spectrum keletkezik, melyen az egyes színek a fent említett fokozatosságban egymásba folynak, s egy szakadatlan folytonos spectrumat képeznek. A villamos fény spectroma szintén ilyen folytonos. Szóval minden izzó szilárd vagy folyó test hasonló spectrumot ad, melyben a színek a már mondott sorrendben terjednek szét. Ebből megfordítva következik, hogy mindenütt, hol folytonos, hézagtalan, a színek minden nemét magában foglaló spectrum mutatkozik, ott a fény valamely izzó szilárd vagy folyó testből származik.

A Nap spectroma is folytonos ugyan, e mellett azonban az izzó szilárd vagy folyó testektől egy igen sajátos jelenség által különbözik; értjük azon fekete vonalakat, melyeket Fraunhofer híres lát szerész jó nagyító üveggel 1814-ben fedezett fel, s a melyek róla Fraunhofer-féle vonalaknak nevezetnek. Ő ezen 600—700-ra menő vonalakat nyolcz csoportra osztva, a Nap szinképén betűkkel jelölte, és pedig A, B, C-vel a vörösbeu, D-vel az orangeban, E és F-el a zöldben, G-vel a kékben, s végre H-val a violetben mutatkozókat. 1860-ig senki sem tudta megmagyarázni ennek okát, mikor Kirchhoff és Bunsen heidelbergi tanárok egyszerre meglepték vele a tudományos világot.

Mielőtt ezen híres fölfedezéssel megismerkednénk, lássuk a gőzök és gázok spectrumáról a leglényegesebb tudnivalókat. — BCU Cluj-Napoca.

kihágás miatt megbüntették. Az 1867. évi június hó 26-án 1731. B. M. E. sz. alatt és az 1873. évi 463. B. M. E. szám alatt kiadott körrendeletek értelmében külföldi sajtótermékeknek házalás útján való elárúsítására belügyminiszteri engedély lévén szükséges, felhívom a törvényhatóságot, intézkedjék az iránt, hogy az ily engedéllyel nem bíró ügynökök általi házalás meggátoltassék, s az illetők a fennálló rendeletek alapján megbüntettessenek.

Brassó megye az országos kiállításon.

XIV.

Birtheimer teljesen új szerkezetű és általa konstruált takaré- tűzhelyinek kiállítása némileg kárpótolja az e csoportbeli gyenge részvétünket, — minthogy bizonyosságát adja annak, hogy a lakatos ipar Brassóban oly nívóan áll, mint bárhol másutt az országban. Ez iparág eléggé tökéletesítve van nálunk, — csak piac kellene árunk értékesítésére, — azaz munka kellene. Birtheimer Péter nemcsak takaré- tűzhely, hanem egyéb lakatos munkák készítésével is foglalkozik, a melyeknek kiviteli piaca Románia s itt is főképp Bukarest.

Ezen iparág előhaladott voltát bizonyítja Bernhardt Rezső épületlakatos is, — a ki szintén egyik első rangú fém-iparosunk Bernhard csak 1876-ban alapította műhelyét s dolgozik 12 munkással, két furó-, hajlító- s kerekítőgéppel. Az ő szakmája kizárólag az épület-lakatoság. Ebbe vágó munkákat is állított ki, nevezetesen folyosó-rácsokat s kaput — természetesen vashól. A kivitel jó izlésre mutat, tartósságukat pedig igazolja azon pontos, jó munka, melyvel azok készítvék.

Legközelebb áll ide Müller Bálint az ő reszelőivel. Ezen iparosunk kizárólagos czikke a reszelőkészítés s harmadmagával évenként 150 tuczatot állít elő, melyeket mind Romániába szállítja. Müller 1847 óta folytatja mesterségét s azóta kapott kitüntetést Deesen, Brassóban és Fogarasban.

Kiállított vas- és reszelőárakat, a melyeknek készítésével egyedül áll a városban.

Ez iparcsoport másodfokon legfontosabb ága a kovács-ipar. S habár azon tárgy, melyről itt szólunk, a kiállításon egész külön csoportban van elhelyezve, t. i. a járművek között — minthogy csakugyan oda is tartozik — de mert egyrészt kizárólag kovácsmunka, másrészt az illető jármű-csoporttal külön nem foglalkozunk, indokoltnak tartjuk, ha azt is idevesszük.

E kiállító Zerbes Frigyes brassói kovácsmester, — kiállított egy ruganyos kocsielőt kovácsolt vashól. Ezen kocsielőt szintén kovácsipari különlegesség, ha szabad úgy neveznem. A hintók ezen elő-része rendesen lágy ércből, öntött vashól szokott lenni. Vannak kovácsolt vashól is, csak hogy közbe fával. A lágy érc igen gyorsan törik, a fá pedig idővel tönkre megy s míg előbbi esetben új elővel kell ellátni a kocsiat, utóbbi esetben az egész kocsiat szét kell szedni s új fával ellátni.

Zerbes szakított ezen eddigi készítmőddel s a kocsielőt teljesen kovácsolt vashól, minden fabetét nélkül készítette. Ennek természetesen rendkívüli előnye van. Míg a más kocsiak alig tartanak 3—4 évig, Zerbes kocsijának — normális körülmények között — tartóssága legalább husz év. De van ennek még egy más nagy előnye is. Ha netalán balesetek-

nél a kocsi egy vasrészre eltörik, azt nem kell ujjal pótolni, hanem lehet kovácsolva forrasztani.

Aránylag vége az ily hintók nem is drágák. Egy közönséges kovácsmunkával bíró szép kocsi is ennyibe kerül, mint ez, melynek ára teljesen felszerelve, fa- és kárpitosmunkával együtt, készen 650—700 frtig. — Maga egy ily kocsielő pedig — a melyen tíz napig kell dolgozni — kerül 150 frtba.

Zerbes az elsőrangú kovács egész Brassóban, — minden szebb munka itt az ő műhelyéből kerül ki. Dolgozik nyolcz segéddel. Ezen kovácsolt elő-részszel bíró kocsiak bizonyára csakhamar általánosakké válnak, a mi praktikus voltuknál fogva nagyon természetes. Eddig Zerbes műhelyéből csak két ily kocsi került ki.

Ezen csoport harmadik kiváló ága a bádógosipar. Ez reánk nézve már azért is fontos, mert fontos kiviteli czikk Romániába. Ez is két részre oszlik. Az egyik a kisebb ipar, mely a házi és ipari szükségletek fedezésére való, a másik az épület-bádógosság, mely utóbbi jelentékenyebb is. Ezzel külön csoportban foglalkozunk, — míg most csak az első ággal, — melyet két derék iparosunk képvisel és pedig:

Porr Ede műbádógos, a ki különféle igen szép bádógos munkákat állított ki; ezek közül különösen kiemelendők gyönyörűen dolgozott, jó műizlésről tanuskodó lámpái, a melyek bizonyára elismerést fognak aratni. Az általa kiállított függő-lámpák között legszebb a csillárral ellátott és angyalfejekkel díszített, a melyeknek korrekt, csaknem pedáns kidolgozása legfőbb érdeme. Ott látunk tőle kis olajfeskendőket, — különösen olyanokat, melyek a varrógépek megolajozására rendkívül alkalmasak. Ezeken kívül vannak más apróbb fémtárgyak, — mindannyi nagyon gondos kivitellel. Egyáltalában Porr Ede bemutatta a brassai bádógosipar előhaladott voltát.

Bende Ferencz bádógos sokkal kisebb térre szorítkozik. Ő nem foglalkozik műbádógossággal, csak a közönséges bádógosmunkákkal, a melyekben nagy ügyességet fejt ki. Kiállított különféle a háztartásban szükséges sárgaréz-alakokat, t. i. különféle modelleket tésták alakítására.

Nem a tárgy ujdonsága — mert ez alakok rég ismeretesek — az, mi egy iparágnál elbírálás alá jő, hanem a legcsekélyebb tárgynak is csak kidolgozása, a kivitel. A pontosság s a szolid munka a fődolog. E tekintetben pedig Bende megállja a sarat.

Mindkét kiállító kiviteli piaca Románia.

Egy negyedik ága ezen iparcsoportnak — a mely minket is érdekel — a rézművesség, a melyet szintén két kiállító képvisel.

Az első és idősebb Andraschowszky Efraim, a ki 1859 óta áll a piacon.

Foglalkozik a házi és építési czélokra szükséges rézárak készítésével, a melyek nagy kiviteli czikkei Romániába. Az ő tere sem a műiparosság, csak a közönséges rézműves-munkák izléses és tartós előállításával biztosítja magának egy a hazai, mint a romániai piacot. Kiállított sárgaréz-kilincseket s rézedényeket, a melyek semmi mással, mint a lelkiismeretes munkával s kiváló tartóssággal tűnnek ki. Ez pedig egy ipar-terméknek elég.

Az utolsó kiállító e csoportban — de csak számban utolsó — Rotarides Frigyes rézműves. Eltérőleg az előbbtől csak nagyobb rézművekkel —

különösen gyári használatra szükségességekkel foglalkozik, — nevezetesen rézkazánokkal. A kiállításon is egy rézkazánt mutat be, a mely kiválóan a gőz elleni erős ellenállási képessége s a masszív munka, tehát tartóssága által tűnik ki. Szakemberek már is megdicsérték. A kazán el van látva biztosító szelepekkel s egy mutatóval, mely utóbbi a gőz feszítőerejének felismerésére szolgál.

Ezzel ki is meritettük volna e nagy csoportot, melyben az országnak 253 önálló kis- és nagyiparosai van képviselve a különféle ágakkal.

Valóban, nem lehet eléggé sajnálnunk, hogy megvénk, illetve városunk épen ezen csoportbeli iparosai tanúsítottak nagy közönyt a kiállítás iránt, — a mi annál sajnosabb, minthogy van e szakmába vágó iparosunk elég.

K ü l f ö l d.

A bolgár forradalom. Szófiából a következőket írják: A kifüggesztett kiáltvány tudtul adja a lakosságnak, hogy Sándor fejedelem Észak- és Dél-Bulgária fejedelme címét veszi föl. A lakosság közt általános a lelkesültség. Arra a hirre, hogy török csapatok akarnak az országba nyomulni, mindenfelől tartalékosok tódulnak Szófiába; sok önkényes és régi katona, a ki még a Sipkaszoros megvédésében is részt vett, szolgálatát felajánlotta a fejedelemnek. Azon esetre, ha Kelet-Ruméliát idegen haderő akarná megszállani, mindenfelől a legnagyobb áldozatokat ajánlják föl a kormánynak. A főváros lobogódszt öltött. A templomokban hálaistenizszteleteket tartattak. Este a város ki volt világítva. A lelkesültség a lehető legmagasabb fokra hágott. Sándor fejedelem ma Kazanlykba ért és holnap délután érkezik Filippopoliba, a hol lakosság őt oly fogadtatásba fogja részesíteni, mely bizonyítéka lesz a lakosság körében uralkodó lelkesültségnek és ama bizalomnak, melylyel a fejedelem iránt viseltetnek. — Párisban a hírlapok a Kelet-Ruméliában történetekkel foglalkoznak. A „Temps“ azt hiszi, hogy nagyrészt a hatalmaktól függ, hogy az események lehetőleg enyhe következményei legyenek; nem titkolható azonban, hogy ott, a hol annyi könnyen gyűlékony anyag van felhalmozva, mint a Balkán félszigeten, egy szikra is elég, hogy lángra lobantsa. —

A forradalom feje és intézője dr. Sransky, kit a nemzeti kormány elnökévé kiáltottak ki. Kelet-Rumélia ama hatóságai és községei, melyeket táviratilag értesítettek az eseményről, tudatták, hogy a főváros példáját követik. A különböző pártok mindenütt nyilatkoztatták, hogy egygye olvadnak. Mindenütt tüntetések voltak, melyek alkalmával a nép örömet fejezte ki az egyesítés felett.

A kormány elrendelte, hogy valamenynyi férfi — 18. évtől 40 évig — besoroztassék. A kelet ruméliai milícia bolgár tisztjei a Konstantinápolylyal való minden közlekedési eszközt szétromboltak. Gavril pasát a Filippopolitól 12 órányira fekvő Comprichtizzába szállították, hol fogva tartják. A milícia és önkényes csapatok a török határon elterülő fontosabb pontok megszállására rendeltetettek.

Az összes Balkán szorosok bolgár katonaság által vannak megszállva. Chaskovnál nagy haderő áll a török csapatok betörésének megakadályozása végett. A bolgár miniszteri irodák nagy sietséggel költöznek át Szófiából Filippopoliba.

valószínűleg egy olyan hosszú periódussal bíró változó csillag, a melyen a történelem följegyzése szerint már mintegy 23 tünt fel 2000 esztendő óta. Ennél sokkal nevezetesebb volt az 1866-dik évi, mely a Korona nevű csillagképletben lobbant fel, és rohamosan növekedő fényintenzitással, alig két óra alatt, hatod nagyságról másod nagyságra emelkedett. Spectruma igen nevezetes volt, mert világosan felismerhetővé tette, hogy fénye két különböző forrásból eredett, melyeknek mindenek küön spectrumot adott, t. i. egy folytonosat, milyent a Nap és a többi állócsillagok szolgáltatnak, és egy másikat négy fényes vonallal, mely mint gáz-spectrum hírvil hozá, hogy nagyszerű gáz-égés van ott folyamatban.

Hirneves tudósok, kik megfigyelésével foglalkoztak, a gyuladás indítóokát többféleképen találtatták. A talány legsajátosabb megfejtését Mayer Robert és dr. Klein adták, azt állítván, hogy egy hatalmas testtömeg, talán egy planeta, zuhant le a nevezett csillagra, miközben a testmozgás parányomozgássá, hová és fénynyé változott át, s okozta a nevezetes fellángolást. —

Radányi József.)

Apróságok.

A színházban.

Sok színész mit sem ad az összjátékra. Ha lemorzsolta mondokáját, nem törődik a többiek játékával. Egy jeles párisi kritikus, mikor látja, hogy az imént még dühöngő hősnő közönyösen hallgatja a többiek „jelenetét“, mosolyogva jegyzé meg: „Milyen áldott lélek! Könnyen lobban ugyan, de nem haragított!“

A szinképelemzés kiválóan a gáz-spectrumok vizsgálatával foglalkozik, mi végből az elemzendő anyagokat, ha már természetüknél fogva nem gázalakúak, elgőzöltetés által gőz-vagy gázalakúvá teszik. Az elgőzöltetéshez különféle hőmérsék szükséges, így például a kálium és natriummal elegendő a közönséges borszeszlámpa hősege, míg a nehéz fémeknél a villamos szikra jön alkalmazásba. Az izzó gőzök-vagy gázok spectrumainak jellemzetessége az, hogy ezeknél a folytonosság a színek sorozatában merőben hiányzik. Egy ilyen spectrum egyes fénylő színsávokból áll, melyeket sötét hézagok választanak el egymástól, azért nemfolytonos (discontinuirlich), vonal-vagy gáz-spectrum nevet adtak neki. Így például a natrium spectruma, nem igen magas hőmérsék mellett, egyetlen fényes, orange-színű vonalból áll, mely erős hőmérséknel kettős vonalba megy át. Az izzó lithiumgőz egy erősfényű vörös, és egy gyöngye orange-sárga, tehát két színes vonalból áll. A könny (hydrogen) három fényes (1 orange, 1 zöld és 1 kék) vonalból áll, melyek a Fraunhofer-féle vonalak C, F és G betűivel összeesnek. Az éleny (oxygen) 2 vörös, 1 sárga, 5 zöld, sok kék és violet vonalokból áll, s így tovább.

Térjünk most át a Fraunhofer-féle vonalak okának magyarázatára. Ha a Drummond-féle fénynek, mely egy izzó mézhenger által állítatik elő, spectrumát egymagára megnézzük, úgy abban semmiféle fekete vonalat észlelni nem fogunk, helyezzünk azonban a mézhenger és a prisma előtti nyílás közé egy borszeszlángot, melynek mécsé konyhasóval (Chlornatrium) van beletelve, úgy a sárga színben rögtön két finom-

erős fekete vonal jelenik meg, melyek azonnal ismét két tiszta sárga vonallá változnak át, mihelyt a mézhenger fénye a nyílástól eltávolítottatik.

Ebből Kirchhoff a következő törvényt vezeti le: Mindenik gőz a fehér fényből ugyanazon sugarakat nyeli el, a melyeket izzó állapotban maga kisugároz. Elmélete pedig rövidbe fogva ez: A Nap egy izzó szilárd vagy ceppfolyó gömb, ezért egymagára folytonos spectrumot adna sötét vonalak nélkül; de mivel oly atmoszféra környezi, a melyben magvának különféle anyagai gőzalakban lebegnek, sugarai szükségképp ezen atmoszféraán haladnak át, következőleg mindenik gőz kioltja a fehér fényből mindazon sugarakat, a melyeket izzó állapotban maga sugározna ki.

A szóban lévő sötét vonalak tehát a Nap atmoszférájában létező fémgőzökről és egyéb gázokról tanuskodnak, s egyáltalán a szinképelemzéssel tett számos tapasztalatok nem hagynak fen kétséget az iránt, hogy a Napban ugyanazon elemek vannak, melyek a földön is előfordulnak. Sőt ugyanezt lehet mondani az állócsillagokról is, melyeknek spectrumai hasonlóan folytonosak, sötét vonalak által megszakítottak.

És most ezen magyarázatok után a t. olvasó előtt könnyen érthető lesz, hogy miután a szó alatti új csillag, Gothard Jenő észlelete szerint, folytonos spectrumot mutat, csak olyan égitest, mind a többi állócsillag; következőleg rögtön feltűnését nem okozta egy belőle hirtelen kitört tűz, vagy felszínének esetleges lánggyulása, s nem is áll az Andromeda nevű ködfoltban, mint ez a szemlélőnek látszik; hanem

Román lapszemle.

Nagyobb események hiányában elmúltak volna a túlzó román lapok, Isten tudja meddig, annak a hat erdélyrészi románnak Bukarestből történt kiűzésén. Gyűlt a tintafelleg Bratiano és szabadelvű pártja ellen. Az ellenzék azt hitte, hogy a hat erdélyi száműzése megszerzi számára a miniszteri bársonyszékeket. Ezt várhatták a „Tribuna” és „Gazeta” is, akkor lett volna győzelmi örömtűz a szivekben és hegyeken. A nevezett két lap túlzó nationalistá lévén, nekik mindegy, hogy melyik párt kormányoz Romániában, csak hogy ne hagyjon békét Erdélyben a nemzetiségi izgatásoknak. Ezuttal a verespártban vetett reményük megfűsülván, Bratiano Demeter s vele minden színezetű apró-cseprő ellenzéki párt laposkái jöttek divatba. Pedig jól tudhatnák a multakból, hogy ha a verespárt hátat fordít erdélyi testvéreiknek, a fehér párt annál kevésbé fog velük vesződni. Kortes fogás az egész s nem egyéb az, a mit Bratiano most elkövet. Hanem a mi nemzetiségi túlzóink most az egyszer ugyancsak megjárták. Midőn azt hitték, hogy most vége lesz Romániában a szabadelvű pártnak és Bratiano kormányának, midőn a bukaresti egyetemi ifjuság tüntetve veszi fel a vasut a kormány által kitiltott erdélyi felségárulokat, hogy velük tüntessen Bukaresttől Brajlaig: ime lecsap a villám Ruméliából. A Dunamenti bolgár városok Viddin, Nikápoly, Ruscsuk ódon falai ablakai egyszerre kivilágíttatnak. Minő fény az kérdezhetek ide át Kalafáthban Turnu Magurelliben és Gyurgyevóban? Bizonyítva nem illuminálnak a bolgárok az erdélyi dynamitosoknak. Nem. Az a fény rájuk nézve, temetési fény. Ők letűnnek a feledés tengerébe a bolgár unio nagy napjainak eseményei között. —

Románia megdőbvenve tekint a bolgár városok illuminációjára mert tudja, hogy Dobrudzsát Bulgaria testéből vágta ki számára s tudja hogy ha az a bolgár unio vérontás nélkül esik meg a bolgár nemzet Dobrudzsára fogja szemeit vetni.

Kitetszik a románok megdőbvenése a kormánylapnak „Telegraful” mai vezércikkéből, melyben a bolgár események felett elmélkedik.

Szerinte Európában egyetlen ember áll ma harcra készen s ez az hatalmas német vaskanczellár. Ez tollja Ausztriát Saloniki felé, hogy Triesztet elfoglalhassa. A többi pagyhatalom mind harcra képtelen, de azért az európai háború még sem lehetetlen. Ebből kiindulva, Romániáról így vélekedik. „Készülünk kell tőlünk kitelhetőleg minden esetre. Európa de főleg a Balkán-félsziget helyzete ingatag lábon áll s lehetetlen, hogy e helyzet így mint most van, sokáig tartható legyen. Készülünk kell tehát, hogy mutathassuk meg szomszédainknak, miszerint semmi sem kényszeríthet arra, hogy azt tegyünk, a mit nem akarunk. Tiszteljük a mit mindig tettük, szomszédainkat, úgy a nagyokat, mint a kicsinyeket. Nem akarunk mások felett uralkodni, de uralom alá sem akarunk jutni. Románok voltunk, vagyunk és tudni fogunk harcolni, mint szabad és független románok.” Itt Bretians hazafisága iránt teljes bizalmat nyilvánítva, így folytatja: „A bolgár kérdés: viharos fejlődése után is kielégítő eredményre vezethet, a nélkül, hogy az Európa békéjét felzavarja” mondá nekünk egy diplomata, a kihez fordultunk első sorban, hogy Romániáról véleményét halljuk. Erre ezt feleltük:

Ha egy nagy Bolgárország barátai Románia térképét — érts Dobrudzsát elvételét — kockára teszik: akkor szőnyegre kerül az európai háború nagy kérdése is. Si vis pacem, szara bellum az az: Fegyverkezz, ha a békét akarod. Így végzi a „Telegraful” s e sorokból látható, hogy Románia aggodva tekint a bolgár eseményekre s hogy az a hat erdélyi kiűzött — a nationalisták szerint — martir, lemerül a feledés éjébe. Dobrudzsát, Dobrudzsát!

Susogják most s majd kiáltandják a bolgárok. A szomszéd rumunok füleibe. Miért adták azt a Dobrudzsát Romániának. Hát jó volt háború tojásnak.

Czenkalji.

Kultur egyesület.

A brassai ev. magyar egyház alapítólevele.

Nagyságos elnök ur!

A brassói ág. hitv. ev. magyar egyházközség mely a reformációtól a 16-ik század elejéig egyedüli dajkálója volt Brassóban a magyarságnak, ezen ősi missziójához hiven az 1885-ik évi szeptember hó 13-án tartott egyháztanács ülésében száz forinttal az erdélyrészi magyar közmívelődési egyesület alapító tagjai közé való belépését egyhangulag kimondá.

Visszaemlékezve azon nagymérvű rokonszenvre, a melylyel egyházközségünknek a szászoktól való elszakadására irányult törekvéseit Brassón kívül az egész hazai magyarság fogadta és kísérte: fájjaljuk, hogy mi

viszont a magyarság érdekeinek előmozdítására alakult egyesületet, csak ily csekély mértékben támogathatjuk. Biztat azonban a remény, hogy a brassói magyar társadalom különböző tényezőinek ezen közös célra irányuló működése az egyes tényezőket erősíteni s így azok képességét is fokozni fogja. Addig is legyen e száz forint oly kedves, mint volt az ur előtt az özevegnyek fillére.

Kelt Brassóban, 1885. szept. hó 13-án az ág. hitv. ev. magyar egyháztanács üléséből.

Moór Gyula,
e nők.

Józsa Mihály,
jegyző.

Az Erdélyrészi magyar közmívelődési egyesület brassómezei főkegyelet tagjai közül tagsági díjaikat befizették: VII-ik közlemény.

Nagy István alapítótag 100 frt, Pap Ferencz 100 frt alapítványának első részlete 24 frt. Tiszt. Borea Mihály, Domokos István, Kövér Lázár, tiszt. Kis Árpád, Ruzs János Bácsfaluból 2—2 frtot. Összesen 134 frt.

Az előbbi közlemény 527 frt, a mostanival: 661 forint.

Romániai vámszerződés.

(Folytatás.)

A tisztelettel alólírt egyet alázattal hátkodik kimondani azon nézetet, hogy azon esetre, ha csakugyan nem volna hajlandóság a mi monarchiánkkal egy kereskedelmi szerződés megkötéséhez, — mi egyébiránt még nincs egészen beigazolva, — akkor minden erélylyel meg lesznek teendők azon intézkedések, melyek, anélkül hogy nekünk komolyabb következményeket okoznának, mégis alkalmasak volnának egy észszerű alapokon nyugvó kereskedelmi politikai viszonyt előidézni. —

A Romániával esetleg kötendő új kereskedelmi szerződésnél főkérdést képez a román gabona szabad bevitelle Magyarországba.

A földmívelés azonban felette lényeges és a mi országunk iparfejlődésének is igen fontos alapja, és mint ilyen nálunk magasabb fokú fejlődésre emelendő.

Csakis a szabad forgalom és egy célirányos földmívelés behozatala, a fuvardíjak leszállítása, a takarmányvetés lehetővé tétele, a földmívelési szeszgyárak javára a legkiterjedtebb mértékben nyújtandó kedvezmények, a földmívelési hitelviszonyok emelése segíthetik a földmívelés fejlődését.

A gabona szabad bevitelét jobbadára a mezei gazdaság emelése követte, az angol gazdaság a gabonavámok megszüntetésével felvirágzott, és csakis a szabad forgalom idézi elő a feltétlen szükséges reformokat a földmívelés egész területén.

Ha az ország több iparkamarái a szabad gabonabevitelt sürgetik, akkor ők mégis jogosan kérik ezt, sőt azt hisszük, hogy az erdélyi terület a Romániából való szabad gabonabevitel által épen nem szenvedne jelentékeny kárt.

Ha számba vesszük a törökbuzát, mely nálunk a kenyérsütéshez természetlik, akkor átlag körülbelül.

1.525,000 hektóliter	buza
1.769,000	rozs
793,000	télgabona
3.230,000	törökbuza
40,800	haricska
658,000	tavaszi buza
50,800	rozs

összesen tehát 8.066,600 hektóliter termeltetik, 2.084,048 lélek után fejenként körülbelül 3.087 hektóliter, vagyis egy napra körülbelül 0.845 liter kenyérgabona.

Ha azonban, habár csak némi részben is, rossz évi termelés következik be, a produkció bizonyára hanyatlik és az erdélyi terület annál inkább feltétlenül rá van szorulva a gabonabehozatalra, miután a mostani extensív magvetés a magasb természetst ki-sebb területen meg sem engedi, míg a nyugoti gabona behozatala részükre nagyon is drága volna.

Nemesak a román gabonának hozzánk leendő behozatala által, hanem az amerikai és orosz gabonának Középeurópába való behozatala által, a gabona ára rémitően leszállott és a mezőgazdaság valóban nagyon veszélyes krízisbe jutott, melynek következményei azonban elháríthatók egy javított gazdasági rendszer, árpa, kereskedelmi, növények és hüvelyes vetemény nagyobb mérvű termesztése és egy észszerű marhatenyésztés által, — mihez még járul, hogy némely irányban nemcsak a belföld, hanem a külföld és Románia s ezen természetmennyünk consnmensei lehetnének.

Vannak nálunk földmívelők, kik azt kívánják, hogy a román gabona többé ne legyen vámentesen behozható.

(Folytatása következik.)

Kaszinói párbeszéd.

Hazaffy János ügyvéd és Saxoni Justus nyugalmazott senátor közt.

Difficile est satyram non scribere.

VI.

Saxoni. Csak rá nem fogja ügyvéd ur, hogy oly nép, melynek egy küllelenségével szemben mindig résen kell állnia, saját kebelében, ellentéték előidézése által, meghasonlásoknak tért engedjen, a mi legkevésbé illik a szászokra. Ezt már csak tapintatosságból sem engedhetnék meg.

Hazaffy. Dehogy! a világért sem fogom rájuk. Én csak megtörtént dolgokról szólok.

Ismerek számtalan esetet, hol daczára a „deutsche Biederkeit, deutsche Sitte” és „deutsche Treue” szép mellékneveknek, mikkel a jó szász írók minden alkalommal a világ előtt kérkednek, hol szász szülék gyermekeiket és viszont egymást elátkozták és a hol e családi botrányoknak kuforrását mindannyiszor csupán az aljas önzés képezte, mely a szászoknál a családi tüzhely szentségét sem kiméli. Azonban ezekről egyelőre hallgatók, s csak arra szorítkozom, a szászok közéletéből, néhány oly jellemző példát felhozni, mik történelmileg is bebizonyítják.

Kezdem a régiebb időkben.

Történt 1698-ban, hogy a szász nemzeti univerzitás, nevezetesen: a királybíró (Comes) és n.-szebeni polgármester állásáról, hatásköréről, nemkülönb a kettőnek egymásközi viszonyáról „eskü és pecsét alatt” olyszerű hivatalos „nyilatkozatot” bocsátott ki, melyben formászerű duumvirátust létesített. Brassó, Besztercze és Medgyes városok legott óvást emeltek ezen officiós fufang ellen.

A guberniumhoz intézett beadványokban határozottan tiltakoztak az ellen, hogy a Comes bármily felügyeleti jog is megilletné fölöttük. „Minden szász város”, — írja Brassó városa — „elégedjék meg saját szabadságával és ne fenje sarlóját a mások buzájára.” Medgyes pedig ezt írta: „A nagy-szebeniek föllebbvalóságra (Ueberordnung) való törekvése felfuvalkodottságra és uralomvágyra mutat, melyek az Univerzitás, a városoknak, de sőt az egész szászországnak (Sachsenland) is kárára vannak.” Majd később az új Comes, Cloos is intézett felterjesztést a guberniumhoz az említett „nyilatkozat” ellen, a melyben elég jellemzően így nyilatkozik: „Legelőször tétetik említés Frank Bálint Comes egy könyvében a duumvirátusról; a levéltár diplomái szabadlevelei s egyéb okmányai illet nem említenek.” E szerint a szász nemzeti egyetem „eskü és pecsét alatt” oly jogi dedukciókat állított fel, a milyenek semminemű jogon sem alapultak! Az e feletti hosszú perpatvarnak II. József császár vetett véget.

Ennél sokkal érdekesebb a következő eset:

S. Ezek kérem a szászok házi dolgai, mik által más nemzetnek jogai, vagy ha úgy tetszik országos jogok csorbát nem szenvedtek; úgy hiszem, uram, hogy feltesz az annyira becsmért szászokról annyi jó izlést, hogy elismert országos jogok „elcsempészésére” soha sem törekedtek, se nem törekszenek, ha becsületes uton és módon szerzett jogaik zavartalan élvezetében őket meghagynák?

Helyi és vidéki hírek.

Az állami ipariskolába még sok iparos mester nem íratta be tanonczeit, holott az előadások már megkezdődtek. Saját érdekében figyelmeztetjük az illető t. mester urakat, hogy mulasztásukat helyrehoznassienek, nehogy később kellemetlenségük támadjon.

Hymen. Eisner Lajos brassói terménykereskedő eljegyezte Tritsch Regina kisasszonyt Pozsonyból. Üdvözlétünket a boldog mátkapárnak!

Kis Adolf erőművészeti társulat, mely általános tetszés mellett már hetek óta működik városunkban s igen nagy látogatottságnak örvend, ma csütörtökön, rendkívüli nagy előadást rendez, mint a társulat két legjobb tagjának Kiss József s Ludvig Antal jutalomjátékát. Figyelmeztetjük erre különösen a t. közönséget.

Az erdélyi kath. státus-gyűlés. Az erdélyi kath. státus-gyűlés Lönhard püspök és báró Jósika Lajos kettős elnökle alatt 4-én ünnepélyesen megnyitott. A pápához üdvözlő távirat intéztetvén, az igatótanács jelentése tárgyalatott. Az ügyrendet némi módosítással elfogadták. A radnóthi uradalom megvétele örvendetes tudomásul vétetett. A gyűlés után a püspöknél diszebed volt.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlésén főgondnokká Báró Bánfiy Dezső főispán, főjegyzővé pedig Szász Gerő esperes választott meg. Az isten éltesse őket!

Szerencsétlenül járt tűzoltó. Pozsonyban a tűzoltók f. hó 22-én nagy közönség jelenlétében diszgyakorlatot tartottak a főtérén. Megmázták az Apponyi-féle kétemeletes házat is, melynek tetejéről egy Czerinka nevű 43 éves tűzoltó, különben ácsmesté és három gyermek atyja, oly szerencsétlenül bukott le, hogy szörnyet halt.

Német színészek vannak Brassóban, még pedig Rémay derék társulata, mely ma kezdi meg a redoute termében előadásait. Az első előadás „Paganinó”. A társulat 28 tagból áll, köztük 3 primadonna, két első szerelmes és egy hősnő. Jól van szervezve úgy operette, mint drámai előadásokra.

A babona áldozata. Sopronban egy ember beteg volt s a helyett, hogy orvoshoz fordult volna, egy cigány asszonynyal kurozoltatta magát. A cigányné aztán elkuruzsolta a beteg minden pénzét, de a nyavalyát ott hagyta. Ugy kell!

Simon Péter, főheretemplomi áll. főgymnásiumi tanárnak emlékbeszéd elfogadása ötletéből az általa alapítandó koronázási emlékosztöndíjra mostanig 602 frt felajánlatott. Az adakozók élén áll Erzsébet királyné ő Felsége 100 frttal; továbbá Rezső trónörökös, József, Vilmos és Frigyes főherczégek; Moracutti cs. és kir. ezredes, Baich Milos báró; Milán szerb király rokona Nikolics Tivadar báró, Bosznia alkormányzója; a kath. papság és nemesség diszes sora, élükön Haynald Lajos bibornok-érsek és gróf Csekonits Endrével stb. stb. Simon P. tanár csaknem hetenként közli a fehértemplomi és 2 temesvári lapban az adakozók névsorát és összeget. A »koronázási emlékosztöndíj« épenugy lévén a szivben, nyelvben való magyarasodásnak és jó erkölcsnek hathatós eszköze, mint a szintén Simon Péter tanár által a n.-sze-

beni állami főgymnáziumban alapított Deák Ferencz ösztöndíj, az életre való eszme csakugyan megérdemli a legmelegebb pártolást minden oldalról. Ha már a Királyné ő Felsége, kinek tudvalevőleg oly bámulatra méltó finom érzéke van minden jó és nemes iránt, nemcsak felkarolta az ösztöndíj ügyét nagylelkűség, hanem Simon Péter tanárt a magyar koronával, legmagasabb nevével és 10 brillanssal ékesített nagybecsű aranygyűrűvel kitüntette, a mint ez e lapban már említve volt, meglehet mindenki győződve, hogy fillérével oly oltárt segít emelni, melyen Fehértemplom határszéli városában csak a vallásosságnak, lojalitásnak és testvéri szeretettel párosult patriotizmusnak fognak áldozni.

Brassóban, a telekkönyvi irodában árver. lesz f. hó 25-én d. e. 9 órakor, az elhalt Thay Eliza hagyatékához tartozó, Ó-Brassóban 641 házszámu házas telek 4300 frt illetve együtt 6600 frt; továbbá a 3656/1 hrsz. ingatlan 350 frt kikiáltási ár mellett. Ezen árverezést Nemes Péter kir. közjegyző fogatosítja.

Irodalom.

Timon Sándornak általunk már említett, gyönyörűnek ígérkező elbeszélés-kötetére a napokban adatik ki az előfizetési felhívás, mely következő: Előfi-

zetési felhívás. Lapoknak elszórt elbeszéléseimből összegyűjtök egy kötetre menőt. Tíz-tizenkét iv lesz az egész. E kötet »Ejje és Napok« czim alatt Alexi nyomdájában Brassóban fog megjelenni. Gondom lesz rá, hogy csinos és izléses kiállításban lásson világot. Egy példány ára 1 frt o. é. Gyűjtők 8 előfizető után tiszteletpéldányt kapnak. A gyűjtőket november hó végéig kezeimhez juttatni kérem. Megrendeléseket készséggel elfogad lapunk szerkesztősége. Brassó, 1885. szept. hó 15-én. Timon Sándor. Ujból figyelmeztetjük a t. olvasót ezen munkára.

Tompá Mihály összes műveinek 11—14-ik füzeté is megjelent Méhner Vilmos kiváló kiadónknál. Tartalom: románczok és balladák. A 14-ik füzetel be van fejezve a második kötet és kezdődik a harmadik balladák és beszélekkel. A gyönyörű kiadásból megjelenő mű egy-egy füzetének ára csak 35 kr. Ajánljuk a t. olvasó meleg pártfogásába.

A *dévai áll. tanítóképződe* értesítőjét vettük az 1879—80—84—85-iki tanévekről. Szerkesztette Hettyey Gábor igazgató. Bevezetés gyanánt adja az igazgató szép és tartalmas beszédét a dévai Trefort ünnepélyen, a mit a rendes értesítői rovatok követnek. A csinosan szerkesztett értesítő csak bizonyosságát adja annak, hogy az intézet valóban a kor színvonalán áll s fényesen teljesíti magasztos hivatását.

Felélős szerkesztő: **Szterényi József.**
Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

S Z Á L L O D A !

EUROPA SZÁLLODA

Brassó, Erdély,
teljesen új és felette kényelmesen berendezve ajánlja

— 22 diszesen berendezett utazószobáját —

gyors és pontos szolgálat és igen méltányos árak mellett a t. utazó uraknak.

Ez egyetlen szálloda a város közepében, alig 70 lépésnyire a főpiactól s már ezáltal is nagy kényelmet nyújt.

Ezen szállodával kapcsolatos kitűnő vendéglő, a hol havi bérletek teljes étkezésre is elvállaltatnak, valamint kőbányai söröcsarnok is, a melyek által a n. é. közönség kívánalmainak minden irányban elég van téve.

Szíves támogatást és részvételt kér

Kiváló tisztelettel
BARTHA ISTVÁN
szálloda- tulajdonos.

(219) 2—

KITŰNŐ KONYHA S JÓ ITALOK!

FELELTTE KÉNYELMES!

Biztos kereset!

Mindenki tőke és koczkázat (risico) nélkül osztrák-magyar állam- és dijsorsjegyek részletlefizetés melletti eladása által az 1883. évi XXXI. törv.-czikk szerint

havonta 100---300 frtot kereshet

— Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők:

LANG LIPÓT,

nemzetközi hirdetési irodájába

Budapest, Dorottya-utca 9.

(222) 1—

ALEXI könyvnyomdája

Brassó, Színház-utca 95.

(saját házában)

ajánlja magát mindennemű szakmájába vágó könyvnyomdai munkák gyors, pontos, izléses és jutányos elkészítésére.

A jól berendezett könyvnyomda elvállal s készít mindennemű képes árjegyzékeket és illusztrált nyomtatványokat.

A BOLONYA, KUT-UTCZA 372.

szám alatti.

„GÖDRÖ” néven ismert

fogadó korcsma

szent-Mihály napjától fogva kiadó; esetleg szabad kézből is eladó.

Bővebb megtudható Gyertyánffy József tulajdonosnál, Klastrom-utca 615. sz. a.

Ugyanott egy három számú Wertheim-féle kassza is eladó.

(220) 1—3

Húzás már október 31-én.

11
sors-jegy

Osak még kevés készlet

BUDAPESTI SORSJEGY KIÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÓ

Főnyeremény készpénzben

100.000 forint

Továbbá 20.000 frt 10.000 frt 5000 frt stb. 4000 nyerevény

Kiállítás sorsjegyek kezelésére, Budapest, Andrassy-út 43.

Sorsjegyek kaphatók e lap kiadóhivatalában.

(221) 1—2

Meghívó

A „Brassói kereskedelmi és iparegylet”
1885. szeptember 27-én, Vasárnap d. e. 10¹/₂ órakor a városi tanácssteremben tartandó

első rendkívüli közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. A választmány jelentése.
2. Három új választmányi tag választása.
3. Egy tiszteletbeli tag választása.
4. Netaláni indítványok.

Ezen gyűlésre tisztelettel meghívtnak az egylet t. tagjai, mint szavazat-jogosultak, azonkívül mindazon t. kereskedő- és iparos urak, a kik az egylet céljait s annak eszközei felett magoknak meggyőződést akarnak szerezni.

Az egylet elnöksége.
A kinek kereskedelmünk és iparunk emelete szívén fekszik, ne mulassza el ezen gyűlésre megjelenni. Az egylet alapszabályai magyar-, német- és román nyelven az ügy iránt érdeklődő kereskedők és iparosok részére készletben vannak Lootz F. J. urnál.